

וְלַמִּדְתֶּם אֹתָם

דף לימוד משותף להורים וילדים בנושא השמיטה
מלאכות האסורות בספק מהתורה

בדף לימוד "מלאכות האסורות מהתורה", למדנו על ארבע מלאכות האסורות בשמיטה מהתורה:

אינו לוקה מן התורה אלא על הזריעה או על הזמירה ועל הקצירה או על הבצירה. ואחד הכרם אחד שאר האילנות (רמב"ם משנה תורה, זרעים, הלכו שמיטה ויובל)

כתבו מהן ארבעת המלאכות האסורות מהתורה:

בגידולי השדה	באילנות ובכרם
_____	_____

מלאכת חרישה בשמיטה

מה דין החרישה בשנת השמיטה? הרי מטרתה של החרישה היא לפורר את רגבי האדמה ולהכשירם לזריעה. עיינו בחומש שמות פרק לד פסוק כא, והעתיקו את הפסוק:

כתוב לגבי שמיטה "ושבתה הארץ שבת לה"
 כתוב לגבי שבת: "בחריש ובקציר תשבות"

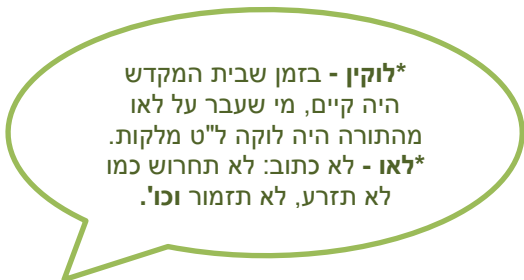
מהי ההגדרה של שביתה שאסרה התורה בשמיטה?

התשובה: כמו ש _____ אסור לחרוש כך גם בשמיטה אסור לחרוש.
 כך פוסק הרמב"ם בהלכות שמיטה ויובל:

מצוות עשה לשבות מעבודת הארץ ועבודת האילן בשנה שביעית. שנאמר, 'ושבתה הארץ שבת ליי' ונאמר, 'בחריש ובקציר תשבות'. (רמב"ם משנה תורה, זרעים, הלכו שמיטה

המסקנה מפסק הרמב"ם:

בשביעית אסורות חמש מלאכות מהתורה והן:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

אך, יש חולקים על הרמב"ם וסוברים כי חרישה היא רק ספק תורה. גם אם חרש בשביעית אין לוקין* עליה, מכיוון שעבר על מעשה של "בחריש ובקציר תשבות" ואין לו לאו*.

לסיכום: מלאכת חרישה

וְלַמִּדְוָתָם אֲתֵם

דף לימוד משותף להורים וילדים בנושא השמיטה
מלאכות האסורות בספק מהתורה

מלאכת נטיעה בשמיטה

- מה דינה של נטיעה בשמיטה? לא כתוב בתורה לא תיטע אילן או שתיל בשמיטה.
- א. יש סוברים שאינה אסורה מהתורה (רמב"ם, הלכות שמיטה ויובל פרק א הלכה ד, לדעת המהר"קורקוס).
- ב. יש סוברים שנטיעה אסורה מהתורה. לומדים זאת בדרך של קל וחומר: אם לזמור ענף, שתכליתו היא להשביח את ההצמחה – אסור מהתורה, (זהו ה"קל") (לטעת שתיל שלם כדי שיצמח (זה ה"חמור") בוודאי אסור מהתורה.

לסיכום: מלאכת נטיעה

אסור בספק
 מן התורה

הכר את הכלים החקלאיים המשמשים את החקלאי:

זריעה	הטמנת זרעים באדמה כדי שינבטו.
נטיעה	הטמנת שתיל של אילן/שיח באדמה.
זמירה	חיתוך של ענפים בגפן כדי להשביח את הענבים.
פיסוג	חיתוך ענפים מיותרים בגפן, לא כדי להשביח הענבים.
קציר	איסוף התבואה.
בציר	קטיף הענבים מהגפן. (איסוף כל יבול של פרי מהמטע).
חרישה	פילוח האדמה כדי להכשירה לזריעה (על ידי מכונה או ביד)

משימה:

חנן הגנן התכונן לשמיטה. הוא למד את ההלכות היטב, מה אסור מהתורה, מה ספק אסור מהתורה ומה אינו אסור מהתורה. אך, התשובות התבלבלו לו. עוזר לחנן למצוא את ההלכה המתאימה על ידי מתיחת קו בין הפעולה לבין ההלכה.

הפעולה	ההלכה
1. זריעה	1. ספק אסור מהתורה.
2. זמירה	2. אסור מהתורה.
3. חרישה	3. אין איסור מהתורה.
4. נטיעה	4. אסורה מהתורה
5. קצירה	5. אין איסור מהתורה.
6. פיסוג	6. ספק אסור מהתורה.
7. קטיף בכמות קטנה	7. אסורה מהתורה.
8. בצירה בכמות גדולה	8. אסורה מהתורה.